

Cena egzemplarza 15 groszy.

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Haller

Nr. 140.

Chełmża, piątek, dnia 21-go czerwca 1929 r.

Rok II.

Przyszłe zjednoczenie Europy.

Już zaraz po ukończeniu wojny światowej, z powodu ogólnego ciężkiego położenia gospodarczego zaczęły w prasie różnych krajów krążyć projekty stworzenia stanów zjednoczonych Europy na wzór Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Do podobnego celu dąży zresztą już dzisiaj Liga Narodów, gdzie już niejednokrotnie omawiano projekt zjednoczenia gospodarczego Europy, streszczający się w większym niż dotąd zbliżeniu się ekonomicznym państw europejskich i ewent. przeciwstawieniu się konkurencji ekonomicznej i handlowej w innych częściach świata.

Nie można jednak na razie zapatrywać się optymistycznie na przemysł zjednoczenia gospodarczego Europy, a tembardziej na tak zwaną konstrukcję Stanów Zjednoczonych w Europie, gdzieby z natury rzeczy musiały odgrywać rolę unifikacyjne dążenia i w zakresie politycznym.

Stany Zjednoczone w Ameryce Północnej zajmują przecież nie cały obszar tej części świata, ale tylko jej czwartą część i powstały jako państwo, gdzie dominującą rolę odgrywa rasa anglosaska. Zaś inne państwa amerykańskie bynajmniej nie okazują chęci bliższego zjednoczenia się z tem najpotężniejszym państwem amerykańskim.

Pozatem trzeba się i z tem liczyć, że tradycje narodowościowe, państwowe i historyczne odgrywają w Ameryce znacznie mniejszą rolę, aniżeli na starym lądzie. Nie istnieją też tam wcale tak zw. spory o wyrównanie granic.

Przeciwko realizacji projektu stworzenia Stanów Zjednoczonych Europy przemawiają jeszcze inne okoliczności, ale już z powyższych względów można wyciągnąć wniosek, że według dużego prawdopodobieństwa pomysł organizacji Stanów Europejskich trzeba zaliczyć jeszcze do utopji, bardzo przyjemnej może dla wszystkich miłośników pokoju bardzo z niejednych względów pożądaną przez niejednych, ale realnie na razie niewykonalną.

Biorąc jeszcze pod uwagę duże różnice w rozwoju gospodarczym poszczególnych państw europejskich, łącznie z historycznie od wieków trwającymi antagonizmami narodowościowymi, a po części może i religijnymi, nie można też dużo praktycznych wyników oczekiwać z dotyczących dążeń niektórych jednostek.

Pierwszym praktycznym rezultatem takiego, jeżeli nie zjednoczenia, to chociażby zbliżenia gospodarczego państw europejskich, byłoby częściowe złagodzenie, czy też zupełne zniesienie tych ochron celnych, któremi odgradzają się od siebie państwa europejskie i utrudniają łączność ekonomiczną tych narodów, które pod względem rozwoju gospodarczego stoją wysoko. Projekt unji celnej między Polską a Czechosłowacją istnieje już oddawna, ale różne względy stoją na przeszkodzie jego zrealizowaniu.

Nie jest jednak wykluczone, że kiedyś i projekt „Panropy“ dojść może do skutku. Ludzkość bowiem szybkimi krokami dąży drogą dziejowego postępu.

Burzliwe zajścia w fabryce łódzkiej.

Szturm robotników na biura fabryki.

Łódź, 19. 9. Wczoraj po południu doszło na terenie fabryki Krusche i Ender w Pabjanicach do burzliwych zajść. Szereg robotników na znak solidarności z wydalonymi przed paru dniami za podżeganie do zaburzeń opściło pracę. Robotnicy ci na znak solidarności z wydalonymi usitowali wtargnąć do biur fabryki. Wezwana na miejsce zaburzeń policja nawoływała demonstrantów do rozejścia się. Tłum przybrał jednak groźną postawę wobec policji i nie chciał się rozejść, wobec czego doszło do prawdziwej walki między demonstrantami a policją. Posypały się kamienie i butelki, przyczem robotnicy urządzili barykady na podwórzu fabryki. Jeden z policjantów został ran-

ny. Na końcu policja zmuszona była przypuścić szarżę, przyczem aresztowano 9 osób z pośród podżegaczy.

Zarząd fabryki rozplakatował oświadczenie w którym oświadcza, że jeśli robotnicy niezwłocznie nie podejmą pracy, fabryka zostanie zamknięta na czas nieograniczony. Wskutek oświadczenia zebrało się na terenie fabryki około 1000 osób z zamiarem podjęcia pracy, lecz podżegacze sterory zowali robotników. Nie dopuszczając ich do wnętrza fabryki. Około 4000 robotników zatem pozostaje bez pracy.

Nowy wróg traktatu wersalskiego — p. Waldemaras.

Ryga, 19. 6. „Jaunakas Sinas“ donosi z Kowna, że Waldemaras na kongresie tutininków, wypowiedział się przeciwko traktatowi wersalskiemu. Polska — mówił Waldemaras — uważa go za nienaruszalny dogmat, ponieważ jest on dla niej korzystny. Niemcy natomiast nie ukrywają chęci jego rewizji. Litwa nie podpisała traktatu

wersalskiego i dlatego nie jest on dla niej obowiązujący. Przeciwnie rządy litewskie przy regulowaniu spraw granicznych pośrednio związały się z traktatem, co uważać należy za wielki błąd. Litwa jest przeciwnikiem traktatu wersalskiego, ponieważ szkodzi on jej interesom.

Bząd francuski przyjął plan Younga.

Paryż, 19. 6. Rada ministrów zajmowała się dziś sprawą odszkodowań i długów zewnętrznych. Postanowiono jednomyślnie aprobować propozycje rzeczoznawców i doprowadzić do ratyfikacji osiągniętego porozumienia wraz z zainteresowanymi rządami. Pozatem ustalono treść wyjaśnień, jakich udzielić mają jutro ministrowie komisjom parlamentarnym.

tyfikacji planu Younga przez wszystkie zainteresowane państwa.

Paryż, 19. 6. Jak podaje „Petit Journal“, komisja finansowa izby zamierza podobno uzależnić ratyfikację układów w sprawie długów od ra-

Berlin, 19. 6. Dzienniki twierdzą, że Stresemann zabawi w Paryżu tylko pół dnia. „Voss. Ztg.“ sądzi, że Stresemann przedłuży swój pobyt do czwartku i że podejmowany będzie oficjalnie przez francuskie M. S. Z. W przyjęciu wzięcie udział szereg ministrów i Poincaré. Pismo zapowiada, że w Paryżu odbędzie się konferencja Stresemanna z Briandem i Poincarem w sprawie przyszłej konferencji reparacyjnej.

Telegram!

W piątek 21-go bm. w kinie „KONKORDJA“ wystąpią

Pat i Patachon

w najnowszym filmie

„W obliczu śmierci“

Wielki pożar w Berlinie.

Berlin, 19. 6. W Alt-Moabit wybuchł olbrzymi pożar fabryki. Cztery piętra spłonęły prawie doszczętnie, 50 samochodów straży ogniowej pracowało przez szereg godzin, ratując mieszkańców najwyższych pięter przy pomocy drabin mechanicznych i przeszcieradeł. Około 100-u osób uratowano przez okna. Kilkanaście osób odniosło rany.

15 ofiar trzęsienia ziemi.

Wellington, 19. 6. Ogółem wskutek trzęsienia ziemi poniosło śmierć 15 osób. Ośrodkiem trzęsienia, jak się zdaje, był wawóz Buller, gdzie wskutek obsunięcia się gruntu zasypanych zostało kilkanaście ferm.

Trąd w Konstantynopolu.

Konstantynopol, 19. 6. W Galacie, przedmieściu, położonem nad Złotym Rogiem, stwierdzono 4 wypadki trądu, z których 2 miały przebieg śmiertelny.

Katastrofa kolejowa.

Warszawa, 19. 6. We wtorek na stacji Zdobunowo pociąg towarowy wpadł na pociąg osobowy.

3 kolejarzy zostało zabitych a trzech odnieśli ciężkie rany.

Z kraju.

Włóczęga przygotowuje się na dłuższy pobyt w Polsce.

Kontroler zramienia bankierów amerykańskich włóczęga zamierza kupić mniejszy mająteczek ziemny dla celów wypoczynkowych i w tej sprawie traktował już z kilkoma właścicielami tego rodzaju obiektów. W grę wchodzi m. in. folwarczek pod Gołębami, położony przy linii kolejowej warszawsko-wiedeńskiej.

Potworny zbrodniarz.

We wsi Kaczki-Szlachecka w powiecie ostrowskim popełnił zbrodnię podpalenia Wacław Mieczewski. Mianowicie w nocy po uprzednim zamknięciu drzwi wyjściowych podpalił on dom mieszkalny swego szwagra Franciszka Sucheckiego. Kiedy dom stanął w ogniu, Sucheckiego obudził płacz dziecka. Gospodarz zdołał jeszcze ująć wraz z rodziną przez okno.

Międzynarodowe zawody sportowe w Wilnie.

W ub. sobotę rozpoczęły się w Wilnie na nowym poświęconym stadionie sportowym zawody lekkoatletyczne, w których biorą udział czołowi sportowcy Estonji, Łotwy i Finlandji oraz sportowcy olimpijscy z Polski. Zawody potrwać dwa dni, z względu na udział w nich mistrzów olimpijskich, zawody zapowiadają się nadzwyczaj ciekawie.

Krociowe nadużycia w magistracie brzeskim.

W Brześciu n. Bugiem komisja rewizyjna rady miejskiej wykryła w magistracie nadużycia sięgające kwoty 160.000 zł. Wiceprezydent miasta wystąpił ze skargą do urzędu prokuratorskiego przeciwko b. kierownikowi wydziału finansowego Ostapczukowi. Prokurator wydał polecenie aresztowania Ostapczuka, jednakże ten zdołał zbiec przed przybyciem policji.

Tylko mniejsze fabryki łódzkie dostarczają Sowiетom towar.

Zakupy sowieckie w łódzkich fabrykach manufaktur wykazują stałą tendencję wzrastającą. W maju rb. zakupy te wyniosły 1.413.000 zł, t. j. trzykrotnie przewyższyły transakcje z kwietnia. Ponieważ jednak Sowiety wymagają niezwykle dogodnych dla siebie warunków kredytowych, a mianowicie kupują prawie wyłącznie na dwuletni kredyt płacąc weksłami, większe fabryki włókiennicze wstrzymują się od zawierania transakcyj z kupcami sowieckimi, tak, że transakcje te dochodzą do skutku tylko z mniejszymi fabrykami.

Czterech robotników pod zwalem węgla.

Na szybie kopalni „Hrabina Laura“ w Chorzowie załamał się filar węglowy, zasypując 4 górników. Udało się odkopać górnika Janyska, który doznał zwichnięcia nogi i urwania dwu palców lewej ręki, podczas gdy górnicy Sekuła, Karbowski i Pilarczyk znajdują się jeszcze pod gruzami. W dalszym ciągu prowadzona jest energiczna akcja ratunkowa.

Juljusz de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

(24)

Był od pierwszej chwili przekonany, że cała sprawa była dziełem złoczyńców, którzy skorzystali z podobieństwa.

— Czy Magdalena jest w domu? — zapytał po chwilowym namyśle.

— Tak.

— Pozwoli pani zatem towarzyszyć sobie na ulicę Królewską? Chciałbym z nią pomówić.

— Z największą chęcią.

Notariusz uchylił drzwi i zawołał:

— Powóz! Prędko! — a powróciwszy do Herminji, mówił dalej: — Przedewszystkiem trzeba uspokoić Magdaleny. Biedactwo musi być bardzo przejęta, ale to nie dziwnego! I pani także niech się stara odzyskać równowagę... Surowość żołnierska pułkownika przyda się w poszukiwaniach prawdy. Zajmę się tą sprawą dziś

Krwawa tragedia w Ostrowie.

Morderstwo i samobójstwo.

W poniedziałek wieczorem wydarzyła się krwawa tragedia w Ostrowie w Wielkopolsce. Zamieszkały tam 40-letni Stefan Mendel, człowiek żonaty i ojciec rodziny, wystrzelał z rewolweru pozbawił życia kochankę swoją niejaką Helenę Matczakównę. Po dokonaniu zbrodni Mendel celnym

wystrzałem w okolicę serca odebrał sobie życie.

Na miejscu przeprowadzono dochodzenie sądowo-lekarskie, a zwłoki przewieziono do kostnicy.

Krwawa tragedia wywołała niezwykle poruszenie w całym mieście.

W rozpacz po stracie męża.

Mąż przejechany przez samochód przed laty. — Żona popełniła obecnie samobójstwo.

Chodzież, 19. 6. Przechodząc promenadą nad jeziorem Strzeleckim osoby zauważyły zwłoki topielca i powiadomiły o tem natychmiast władze bezpieczeństwa publicznego. W zwłokach rozpoznano 75-letnią Apolonję Bruchową, zamieszkałą u swej córki przy ul. Słowackiego. Denatka od-

dała się z mieszkania już w sobotę zeszłego tygodnia i nie powróciła więcej. Powodu samobójstwa narazie nie stwierdzono, wiadomem tylko, że denatka już raz usiłowała pozbawić się życia. Przed mniej więcej 4 laty mąż denatki został przejechany przez samochód na szosie do Studzieńca.

Z Pomorza.

Kozłowo, pod Terespołem, (Siodlarz powiesił się na drzewie). W ub. dniach znaleziono przypadkowo człowieka bez życia, wiszącego na jednym z drzew nad rzeką Wdą — tuż w pobliżu mostu. Według krążących wersji denatem-samobójcą jest pewien siodlarz z sąsiedniego Przechowa, który targnął się na życie w obawie przed karą więzienia, na którą został przez władze sądowe skazany. Policja przeprowadza szczegółowe śledztwo.

Żalno, pod Tucholą. (Czyżby padła ofiarą handlarzy żywym towarem)? Córka gospodarza Antoniego Stopy 23-letnia Cecylja udała się do Raciąży do kościoła i dotąd nie wróciła. Czyżby padła ona ofiarą handlarzy żywym towarem? Zaginiona jest 1,65 m, wysoka, ciemno blondynka, ubrana w granatowy kostjum i brązowy kapelus.

Brusy. (Pokasany przez zmię). Gospodarz Tomasz Rekowski, zamieszkały na wybudowaniu, przy M. Chelmach, nadeptał w wyoranej bródzie na zmię, która wpuściła trujący jad w prawą nogę poniżej kostki, wobec czego musiał się oddać pod opiekę lekarską.

Kamienica, pow. tucholski. (Wielki pożar w powiecie tucholskim). Z dotąd nieznanych przyczyn powstał pożar w zabudowaniach dzierżawcy młyna p. Władysława Rafińskiego. W kilku minutach wielka stodoła stanęła w płomieniach. Rozszalały żywioł przetrząsnął się na stajnię. Dzięki jednak skutecznej akcji ratowniczej spalił się tylko dach stajni, zaś stodoła spłonęła doszczętnie, a wraz z nią samochód ciężarowy, dwie powózki itd.

Okoniny, pow. tucholski. (Niezwyczajne harce pioruna w domu chałupnika.) Nasza spokojna wieś ukryta w Borach Tucholskich tak głęboko, że zda się nawet świat o niej nie wie, ma obecnie swoją sensację. Otóż podczas ostatniej burzy, która przeszła nad tut. okolicę uderzył zimny

grom w szczyt domu mieszkalnego zagrodnika p. Kuligowskiego. Grom wpadł po ścianie do wnętrza mieszkania, gdzie pozostawił ślady na ścianach, roztopił gwoździe znajdujące się w ścianie, na których wisiały obrazy i inne rzeczy, które jakby doknięciem różdżki czarodziejkiej pospadały na podłogę. Nast. urwany został jeden zamek od szafy, i t. d., a następnie wypadł ten gość przez okno z mieszkania, w oknie pozostała tylko okrągła niewielka dziura, pozatem szyba jest cała nie jest nawet popękana. Domownicy: mąż i żona w poważnym wieku znajdowali się przy stole i oprócz wielkiego przestachu, z którego niebawem ochłonęli, nic im się nie stało.

Sierakowice. (Pożar.) Dnia 28 maja r. b. o godz. 11,30 w nocy wybuchł pożar u gospodarza Kotłowskiego na wybudowaniu. Choć straż pożarna stanęła rychło na miejscu, zdążono uratować tylko krowę i świnię oraz pierzynę i ubranie. Gospodarz, bawiac się na swym weselu w Gowidlinie, sprowadził małżonkę na zgłiszczą.

Z Wielkopolski.

Strzelno. (Ludzie czy zwierzęta?) Na szosie prowadzącej ze Strzelna do wioski Cichrza dwóch pijanych osobników, a mianowicie Ignacy Drygielski z Cichrza i kuzyn jego Tadeusz Drygalski z Gniezna usiłowali zgwałcić robotnicę Z. Na szczęście nadjechał pewien kupiec z Strzelna, który wyratował kobietę z rąk zwyrodnialców.

Góry. (Żywce pogrzebana). W Górach, pow. Rawicz, przy kopaniu piasku zdarzył się nieszczęśliwy wypadek, w wyniku którego młoda dziewczyna została żywcem pogrzebana. Z powodu osunięcia się piasku znajdująca się w dole Stanisława Bartyczkówna została całkowicie przysypana i znalazła straszną śmierć wskutek uduszenia. Mimo natychmiastowego ratowania nie zdołano jej przywrócić do życia. Przywołany lekarz z Rawicza p. dr. Wróblewski stwierdził śmierć wskutek uduszenia.

jeszcze. Tylko proszę nikomu nie mówić o nowym wypadku, ani o roli, jakiej się podejmuję; gdyby się władze wdały w sprawę, wylibyśmy zgubieni! Zawiadomienie policji byłoby tylko ostrzeżeniem złoczyńców. Proszę mi pozostawić zupełną swobodę działania. Tylko z kapitanem Desbrouses może pani pomówić, gdyż jest prawdziwy gentleman

Gdy powóz zajechał, notariusz pożegnał córki.

— Nie czekajcie na mnie z obiadem; niezdrowo zmieniać zwykle godziny posiłku. Zostawcie dla mnie tylko kuropatwę i trochę kremu czekoladowego.

— Zje pan obiad z nami — zaproponowała Herminja.

— Doskonała myśl! Możecie więc panienki zjeść wszystek krem i moją kuropatwę!

Herminja ucałowała Perełki i odjechała z przyjacielem.

Notariusz zastał pułkownika w jednym kącie salonu, młodą dziewczynę w drugim, milczących, osłupiałych. Siedzieli tak nieruchomo od wyjścia matki.

Ukazanie się zacnego notariusza ojców i córek powitali jak wesół promień słońca po burzy. Zdawało im się, że wierny przyjaciel przynosi z sobą pociechę i nadzieję.

— Dobry wieczór, pułkowniku! Panny Magdaleny rączki całują!.. Ho, ho, oczki czerwone,

busia blada, spojrzenie ponure. Co to, do licha? Wiem już co zaszło, wszystko się wyjaśni! Ale żeby taka duża i grzeczna panienka potrafiła narobić tyle awantur! No, no! Moje dziecko, często nie można wierzyć nawet temu, co się widzi na własne oczy... Człowiek, stojąc przed lustrem widzi siebie poza lustrem, na każdym kroku złudzenia!

— Siadaj pan, kochany notariuszu — odezwał się pułkownik. — Zjesz z nami obiad?

— Nie tylko z przyjemnością, ale z rozkoszą, gdyż przyznaję, że czuję wściekły apetyt.

— Pójdę przyspieszyć obiad — rzekła pani de Sepones, wychodząc.

Notariusz siadł obok Magdaleny i wziął ją za rękę.

— Biedne dziecko — rzekł tkliwie — jesteś ofiarą szajki złoczyńców, co pragną zgubić was, znieśliwi! Ale ja prawdę wyswietlę i lotrów zdemaskuję! Tylko, na miłość Boską, nie trzeba się martwić i rujnować zdrowia z powodu niecnego szantażu! Jak można było choć na chwilę przypuszczać, żeby matka pani..

— W każdym razie — wtrącił pułkownik — nazwisko moje obiega cały Wersal, wplątane w te bezczelności..

(Ciąg dalszy nastąpi).

KINO „KONKORDJA“

ul. Kolejowa nr. 24.

W piątek, dnia 21-go czerwca b. r.

Pat i Patachon

w obliczu śmierci

Wesoły komedjo-dramat morski genialnych komi ków

Produkcji 1928/29

Początek seansów: o godz. 7,45 i 9-tej

Z Chełmna.

— **Stale linje autobusowe dla celów turystyki.** Zarząd Polskiego Touring-Klubu w Bydgoszczy odbył trzy konferencje z właścicielami przedsiębiorstw autobusowych: Bydgoszcz—Poznań, Bydgoszcz—Tuchola, Bydgoszcz—Świecie, Bydgoszcz—Topolinek, Bydgoszcz—Mrocza, Bydgoszcz—Fordon, Bydgoszcz—Inowrocław—Kruszwica, Bydgoszcz—Solec-Kujawy, **Bydgoszcz—Chełmno.** Stwierdzono zgodnie konieczność zorganizowania ruchu autobusowego na terenie północnej Wielkopolski i Pomorza (uzgodnienie rozkładów jazdy, wyznaczenie stałych przystanków, wydanie ilustrowanego projektu, unormowanie udzielenia nowych koncesyj, stworzenie, rozwijanie i popieranie linii turystycznych, stworzenie sekcji autobusowej przy P. T. K. itd.).

Dla osiągnięcia powyższych celów postanowiono rozesłanie do czynników zainteresowanych szczegółowy kwestjonariusz a ponadto wyjednanie w urzędach wojewódzkich oraz u władz samorządowych dodatkowego rozporządzenia, normującego wydawanie nowych koncesyj tylko po udzieleniu dodatniej opinji przez P. T. K.

Zarząd P. T. K. prosi o jak najrychlejszą i dokładną odpowiedź na wspomniany kwestjonariusz.

Biuro P. T. K. oddział Bydgoszcz znajduje się w Bydgoszczy, ul. Gdańska 149 I p.

Już czas, aby odnowić prenumeratę **Przeglądu Pomorskiego** na „lipiec“.

KRONIKA

Chełmża, dnia 20 czerwca 1929 roku.

Kalendarzyk.

Czwartek: Sylwerj., Florentyny
Piątek: Alojzego Gonzagi

Wschód słońca: 3,27 rano
Zachód słońca: 19,56 po poł.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Stęplewski.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa“ p. Maliszewskiego.

— **Trzy krzyżki albo kółka zamiast podpisu.** Ministerstwo Pocht i Telegrafów pouczyło urzędy pocztowe, że przy odbiorze przekazów pieniężnych listów poleconych itp. — jeżeli odbiorca nie umie pisać — kwituje odbiór trzema krzyżkami. Żydzi zamiast krzyżyków kwitować mogą kółkami.

— **Zbliża się kres obiegu banknotów 5-cio złotych.** Przypominamy wszystkim, że z dniem 30-czerwca 5-cio złotych bankno-

Katastrofa samolotowa w Chełmży.

Chełmża, 20. 6. Wczoraj w godzinach wieczornych szybował nad naszym miastem samolot wojskowy na wysokości około 35 metrów.

Przelatując nad młynem parowym p. Wiśniewskiego przy ulicy Kościuszki zahaczył tak nieszczęśliwie o druty przytrzymujące komin żelazny, że wyrwał komin od młyna, a sam runął i wrył się przodem w ziemię.

Na miejsce wypadku przybył po kilku minu-

tach ks. wik. Manthey, pp. dr. Stęplewski Napiórkowski oraz tutejsza policja z komendantem na czele. Przyczyną katastrofy był prawdopodobnie defekt motoru lub nieprawidłowe funkcjonowanie steru. Większych następstw nie było, jedynie samolot został poważnie uszkodzony. Pilot wyszedł z całego wypadku na szczęście bez szwanku, odniósł tylko lekkie obrażenia nóg i rąk.

ty tracą ogólny swój obrót. Urzędy Skarbowe, i Oddziały Banku Polskiego będą je wymieniały do **1. lipca 1930 roku**, poczem stracą całą wartość.

Wydawajcie zatem wszystkie 5-cio złotych starej emisji 1-go maja 1925 r. póki czas, abyście się później nie zawiedli!

— **Tabela wygranych losów z P. D. Z.** znajduje się na tutejszym posterunku, którą posiadacze losów mogą przeglądać każdego czasu, aby stwierdzić swe szczęście.

— **Co na to panowie dentyści powiedzą?** Na Janku w Wągrowcu mieszka, jak nam donoszą, rolnik p. Bączyński, któremu w 62 roku życia urosły dwa nowe, zdrowe, bielutkie jak u młodzieży zęby w miejsce wyrwanych za lat młodzieńczych. Jest to bądź co bądź nader osobliwy wypadek, że w 62 roku życia można uniknąć kosztów za wprawienie brakujących zębów. Co wy na to panowie dentyści?

— **Nowe banknoty dolarowe.** Po dwu latach przygotowań ukaza się z początkiem lipca nowe banknoty Stanów Zjedn. w zmniejszonym formacie, które wyglądać będą korzystniej od obecnych, a fałszowanie ich będzie o wiele trudniejsze. W obiegu znajduje się w chwili obecnej banknotach 5 miliardów dolarów. Jedno dolarowe banknoty będą miały wizerunek Waszyngtonu, 2-dolarowe Jeffersona, 5-dolarowe Lincolna, 10-dolarowe Granta, 100-dolarowe Franklina, 500-dolarowe Mc. Kinleya, 1000-dolarowe Clevelanda, 5000-dolarowe Madisona i 10000-dolarowe Chase'a.

REPERTUAR KIN.

— **Niespodziewani goście.** Jutro w piątek przyjeżdżają nadzwyczajnym pociągiem do naszego miasta niespodziewani goście, którzy zabawią przy ulicy **Kolejowej 24.** Goście nadzwyczajni, którzy pozostawią napewno jakieś wrażenia w naszej publiczności — **Pat i Patachon** w sensacyjnym filmie **W obliczu śmierci.**

Sceny odgrywają się na lądzie i na morzu, gdzie nasi humorysty zajmują stanowisko palacza i maszynisty w parowozie oraz odgrywają rolę marynarzy na morzu.

Zaznaczamy jednak, że powyższy obraz nie ma nic wspólnego z wyświetlanym już filmem „Pat i Patachon jako marynarze“. Jest to obraz całkiem nowy i od innych niezależny. W tym filmie biorą również udział panienki z pensjonatu, które... dowiecie się sami, gdy zobaczycie. Uważamy, że zachęcać nikogo nie potrzeba, gdyż każdy wie, że jest to... Pat i Patachon. Więc jutro w piątek, niech się robi co chce, idziemy rozweselić się do „Konkordji“.

Sprawa wyborów do Rady Miejskiej.

„Tymczasowy Komitet“ z Iona Tow. Kupc. Samodz. zwołuje na 24. bm. o godz. 8 wiecz. do lokalu p. Brzuszkiewicza **wstępne zebranie porozumiewawcze**, na które poprosił przedstawicieli tutejszych zrzeszeń gospodarczo-społecznych, celem stworzenia **zjednoczonego bloku wyborczego.**

Myśl komitetu jest bardzo dobra i utworzenie silnego bloku narodowego, koniecznością chwili. — Wszystkie miarodajne osoby winny uznać szczerą zabieg „Komitetu“ i w zrozumieniu ważności sprawy z nim solidarnie współpracować.

Ambicje i niesnaski osobiste muszą bezwzględnie zniknąć, albowiem chodzi tu jedynie o dobro całego społeczeństwa tutejszego.

Buch towarzystw.

Zebranie Komitetu Przystosob. Wojskowego i Wych. Fizycznego odbędzie się w **czwartek, dnia 20. bm. o godzinie 20-tej (8) w „Hotelu Dworcowym“**, na które zaprasza się wszystkich pp. oficerów oraz przedstawicieli poszcz. Tow. P. W. i Wych. F.

W powyższym zebraniu bierze udział Komendant P. W. i W. F. p. por. Zalewski.

Komitet organizacyjny.

Zebranie miesięczne K. S. Pogoni odbędzie się dnia 21 czerwca br. w lokalu „Willi Nowej“ o godz. **7-mej wieczorem.** Upraszamy wszystkich członków klubu o punktualne i liczne przybycie. Zebranie to jest ostatnie przed zabawą klubową oraz biegiem na przelaj, który klub organizuje. Wszystkich członków, którzy udział brać będą w biegu prosimy, by zgłosili to jak najwcześniej celem przeprowadzenia wspólnego treningu. Na zebraniu przyjmuje się nowych członków. Zarząd.

Gromada Starsza Harcerska. Zbiórka odbędzie się dziś w czwartek dn. 20 hm. o godz. 8,15 w ogrodzie drh. Szymańskiego. Czuwaj!

Tow. Śpiewu „Cecylja“ Dziś w czwartek 20 bm. lekcja śpiewu o godz. 8-mej w Domu Katolickim Dyrygent.

Chorzy na kamienie żółciowe, nerkowe i kamieć pęcherzową, oraz cierpiący na nadmiar kwasu moczowego i podagrę, regulują ociężałą działalność kiszki przez użycie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka - Józefa“. „Ządać w aptekach i drogerjach“.

Ogłoszenie.

Ze względu na zbliżające się wybory do Rady Miejskiej Magistrat prosi mieszkańców miasta Chełmży, ażeby we własnym ich interesie i w celu ułatwienia sporządzenia list wyborczych stwierdzili do dnia **28 b. m.** w sekretarjacie meldunkowym pokój nr. 15, czy ich nazwiska są wpisane.

Chełmża, dnia 18. VI. 1929 r.

MAGISTRAT

(—) Dziegielewski w z. Burmistrz.

Obwieszczenie.

Podaję do publicznej wiadomości, że w agencjach pocztowych Obarów-pow. Równe, Stydyń Wielki-pow. Kostopol, Oleszów-pow. Tłumacz, Nowoszyce-pow. Sembor, i Gawja-pow. Lida zaprowadzono służbę telefoniczną i telegraficzną.

Toruń, dnia 19 czerwca 1929.

Starosta Powiatowy

(—) Dr. Bogocz

Świeże wędzone

FLONDRY

WĘGORZE

nadeszły!!

Olszewski, Toruńska

Konwie do mleka.

Wiadra emaljowane i ocynkow.

Kotły do paszy ocynkowane.

Wanienki emalj. i ocynkowane.

Żelazka do prasowania.

Szko fajans, porcelana

oraz wszelkie sprzęty domowe

i kuchenne jako i garnitury

umywalniane i kuchenne,

serwisy obiadowe i

do kawy poleca po naj-

niższych cenach

Wojc. Balcerowicz

Chełmża, Rynek 13.

Motor gazowy.

firmy „Deutz“, 6 kon. dobrze utrzymany z powodu braku miejsca bardzo tanio na sprzedaż (500 zł.).

„Drukarnia Przemysłowa“

Chełmża, Rynek bednarski 1.

Obywatelstwu m. Chełmży i okolicy

polecam się do wykonywania wszelkich prac

ślusarsko - budowlanych

jak: konstrukcji żelaznych, parkanów (siatkowych i żelaznych), ogrodzeń grobowych, instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, spawania autogenicznych (Autogenische Schweissung) wszystkich metali oraz reparacji pomp i rozmaite inne prace wchodzące w zakres ślusarstwa.

Pracę wykonuję solidnie; fachowo i pod gwarancją, po cenach konkurencyjnych. — Przy większych pracach daję dogodne warunki.

Posiadając wieloletnie fachowe doświadczenie, zapewnić mogę rzetelne przeprowadzenie wszelkich prac z gwarancją kilkuletnią.

Władysław Czarnecki

Zakład ślusarsko-budowlany

Strzelecka 2. CHEŁMŻA Strzelecka 2.

Fabrykacja czapek

przędniczych, wojskowych i szkolnych, Przybory mundurowe poleca

H. Bunn i Syn

Bydgoszcz

ul. Gdańska nr. 153

sytyka pozamiejskowa

PISTOLET

Straszak Nr. 6 niemieckiej roboty, naboje metalowe, kal. 6 mm. Huk ogromny, obrona od złodzieji, mieszkańców letnisk, furmanów, rowerów, samochodów etc. Wysyłamy bez pozwolenia. Cena z przesyłką 12 zł. Sętka naboji 5 zł. Futerał 2,50 zł. oliwa 1 złoty.

Otrzymano na wakacje i letnie wywczasu duży wybór karabinków wiatrowych i floberów. jak również nadeszły pistolety Lolita, Savage'a, Webley'a, Smitha, Wessona, Browninga i inne.

Wyciąć i zachować Składowca broni, amunicji i przyb. sport.

T. FALKOWSKI

WARSZAWA, ulica Emilji Plater nr. 20/801.

Srebro i złoto

oraz monety kupuje po najwyższej cenie dziennej

Gołębiowski Zakład zegarmistrzowski i złotniczy Rynek 14

Bydgoska Garbarnia i Białoskórnia

Bydgoszcz Jasna 17 Przyjmuje do garbowania na Rük-boksy-Boksy, alonówki, oraz garbuje wszelkie skóry z włosiem.

Piłki

w rozmaitych wielkościach i kolorach ma stałe na składzie.

Skład Papieru Druk. Przemysł.

Udzielam **lekcje**

języka niemieckiego. Zgłoszenia w Administr. Przeglądu Pomorskiego.

Gry na fortepianie

dla początkujących Zgłosz. do Administr. Przegl. Pomorskiego.

Nauki

księgowości, korespondencji i stenografji udziela

G. Vorreau rewizor ksiąg Bydgoszcz ul. Jagiellońska 14.

Wszystkie gatunki

papy, lepnik, smołę, trzeinę sufitową, gwoździe papowe i trzeinowe, cement portlandzki i wszystkie artykuły malarskie

oraz wielki wybór **tapet**

jako i Sól bydłęca oferuje po cenach konkurencyjnych

Hurtownia kolonialna i fabryka wódek i likierów

Fa Borus i Czerwiński

Chełmża, ul. Strzelecka.

Dziennie 10-15 zł

zarobi każda ruchliwa i wymowna osoba bez wszelkiego wykształcenia.

Dobra okazja dla bezrobotnych!

Zgłoszenia przyjmuje w każdym czasie Redakcja Przeglądu Pomorskiego.

Przemysł i handel

zamalo docenia znaczenie reklamy, skutkiem czego publiczność niema możliwości zaznajomienia się z danymi artykułami. Kupiec polski musi brać przykład z zachodu i jaknajwięcej reklamować a ogłoszenie nawet — — — najmniejsze w

„Przeglądzie Pomorskim“

zapewnia interesantom

pożądaný skutek!

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu „Przegląd Pomorski“ na III. kwartał lipiec, sierpień, wrzesień 7,02 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przegląd Pomorski“ proszę dostarczyć poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przegląd Pomorski“ za III. kwartał 1929 r. odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

_____, dnia _____ 1929 r.

podpis: _____

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu „Przegląd Pomorski“ na miesiąc lipiec 1929 r. za 2,34 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przegląd Pomorski“ proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przegląd Pomorski“ na miesiąc lipiec 1929 r. odebrałem co niniejszem potwierdzam.

_____, dnia _____ 1929 r.

podpis: _____